

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора Державного
університету економіки і
технологій



А. ШАЙКАН

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Державного
університету економіки і технологій

(Протокол від 12.10.2020 р. № 1)



Голова Вченої ради Державного
університету економіки і технологій

А. ШАЙКАН

12.10.2020 р.

Введено в дію наказом
від 12.10.2020 р. № 159

Кривий Ріг
2020 р.

1. Положення про облікову політику Державного університету економіки і технологій (далі Університет) визначає методи оцінки обліку, процедури та основні принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності, визначені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

2. Університет веде бухгалтерський облік та складає фінансову і бюджетну звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, а також інших нормативно-правових актів щодо бухгалтерського обліку.

3. Обрана, затверджена наказом в.о. ректора Університету та погоджена відповідно до законодавства облікова політика застосовується постійно (з року в рік). Зміни до облікової політики вносяться лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі та обов'язково обґрунтовуються і розкриваються у фінансовій та бюджетній звітності. У разі зміни облікової політики протягом бюджетного року, всі господарські операції у бухгалтерському обліку, що відбулися до її зміни, приводяться у відповідність до нових методичних засад.

4. Одиниця обліку основних засобів (одиниця, група, вид)

Якщо об'єкт основних засобів складається із частин, які мають строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин визнається в обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Якщо об'єкт основних засобів складається з різних компонентів, які мають різні строки корисного використання (експлуатації) або надають економічні вигоди Університету, розподіляються сукупні витрати на придбання (створення) цього об'єкта за його компонентами з окремим обліком кожного компонента, незалежно від алгоритму його надходження (придбання за плату, безоплатне отримання тощо).

Усі складові, що входять до цілісного майнового комплексу, за наявності первинних документів та при можливості визначення кожного, обліковується як окремі інвентарні об'єкти.

У разі придбання (отримання) об'єкта, який складається із частин, різних компонентів у розпорядчому документі при їх введенні в експлуатацію зазначається його склад, строки корисного використання, розмір первісної (за наявності достовірної інформації) та ліквідаційної вартості (у разі її визначення) кожної складової такого об'єкта.

5. Первісна вартість об'єкта основних засобів.

Первісна вартість об'єкта основних засобів або його частин (складових, компонентів) формується у бухгалтерському обліку як за рахунок капітальних витрат, що сплачується постачальникам активів та підрядникам за виконання робіт, так і за рахунок поточних витрат (реєстраційні збори, державне мито, транспортні витрати та інші витрати,

безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні до експлуатації). Облік таких витрат до введення об'єкта в експлуатацію ведеться на відповідних субрахунках рахунка 13 «Капітальні інвестиції».

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору) є вартість, визначена достовірно у первинних документах, з урахуванням витрат, передбачених для встановлення первісної вартості у разі придбання основних засобів за плату. Оприбуткування матеріальних цінностей, що надійшли безоплатно від фізичних та юридичних осіб, проводиться по бухгалтерському обліку згідно наданої документації, підписаної керівником структурного підрозділу, матеріально відповідальною особою та затвердженої ректором.

У виняткових випадках (при встановленні лишків, інших непередбачених законодавством про благодійництво умов отримання матеріальних цінностей), разі відсутності первинних документів, первісна вартість визначається на рівні справедливої вартості відповідно до законодавства.

За цих обставин, якщо немає обмежень у здійсненні видатків по визначенню справедливої вартості основних засобів відповідно до законодавства, джерелом для здійснення можуть бути власні надходження Університету, затверджені у спеціальному фонді відповідного бюджету за відповідною бюджетною програмою.

6. Критерії визначення основних засобів, їх класифікація (підгрупи, групи)

Критерії визнання основних засобів та їх класифікація застосовуються відповідно до Національних положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затвердженого наказом Міністерства фінансів від 12 жовтня 2010 року №1202, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 листопада 2010 року за №1017/18312 (зі змінами) (далі НП(С)БОДС 121 «Основні засоби»).

7. Собівартість виробництва (створення) об'єкта основних засобів

Собівартість виробництва (створення) об'єкта основних засобів, виробленого (створеного) визначається виходячи з переліку і складу статей калькулювання, з урахуванням тих витрат, що передбачені при формуванні первісної вартості об'єкта у разі придбання за плату, відповідно до норми НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» та інших нормативно-правових актів.

8. Нарахування амортизації основних засобів

Нарахування амортизації основних засобів здійснюється на річну дату балансу прямолінійним методом протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів.

9. Строк корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів

При визнанні об'єкта активом, тобто введення його в експлуатацію, застосовуються Типові строки корисного використання основних засобів суб'єктів державного сектора, які визначені в додатку 1 до Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектора, затверджених наказом Міністерства Фінансів України від 23.01.2015 року №11.

За тими об'єктами основних засобів, щодо яких:

- не визначено типових строків корисного використання, строки встановлюються комісією Університету при введенні основних засобів в експлуатацію на підставі виключно професійного судження фахівців комісії;
- відбулося поліпшення (зокрема, здійснення реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання) або зменшення відновлення корисності об'єкта, переоцінка, отримання безоплатно тощо – типові строки корисного використання (експлуатації) переглядаються комісією Університету залежно від підстав, або у бік збільшення, або у бік зменшення.

10. Ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів

Ліквідаційна вартість визначається комісією, створеною ректором Університету, якщо залишкова вартість об'єкта основних засобів дорівнює нулю, але об'єкт основних засобів ще придатний до експлуатації та використовується.

При цьому, на визначену ліквідаційну вартість об'єкта основних засобів збільшується його первинна (переоцінена) вартість і фонд у необоротних активах.

Якщо об'єкт основних засобів містить дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, то його ліквідаційна вартість не може бути нижчою за вартість дорогоцінних металів за вирахуванням витрат, пов'язаних із заходами їх переробки, тощо.

Основні засоби, які мають залишкову вартість, але не придатні до експлуатації та не підлягають ремонту, списуються на підставі акту списання на висновку відповідного спеціаліста про непридатність до експлуатації.

11. Переоцінка основних засобів

Переоцінка основних засобів проводиться на річну дату балансу за рішенням ректора Університету, погодженого з Міністерством освіти і науки України, за наявності таких законних підстав:

- затверджених у кошторисі бюджетних асигнувань для здійснення заходів щодо переоцінки основних засобів для встановлення справедливої вартості;
- звіту про оцінку майна, виконаного суб'єктом оціночної діяльності, або акта оцінки майна, наданого органами державної влади або місцевого самоврядування;

Комісія Університету, за наявності вищезазначених підстав, проводить переоцінку групи основних засобів відповідно до норм НП(С)БОДС 121 «Основні засоби».

Індексація основних засобів житлового фонду, які прийнято в експлуатацію, здійснюється щорічно відповідно до вимог нормативно-правових актів для приведення балансової вартості об'єктів існуючого житлового фонду у відповідність з фактичною вартістю будівництва житла шляхом застосування індексів вартості житла залежно від строків уведення об'єктів в експлуатацію.

12. Об'єкти необоротних активів, що придбаваються для подальшого розподілу, передачі, продажу

Об'єкти необоротних активів, які первісно отримуються Університетом у цілях подальшого перерозподілу, передачі, продажу і не будуть використовуватися в діяльності закладу, не визнаються активами і відображаються в бухгалтерському обліку як запаси незалежно від вартості. Об'єкти необоротних активів стають активами на дату, коли щодо таких активів дотримуються всі умови визначення:

- існує ймовірність отримання економічних вигід, пов'язаних із використанням об'єкта, та/або він має потенціал корисності для суспільства;
- вартість об'єкта може бути визначена.

13. Особливості визнання нематеріальних активів

Загальними критеріями визнання нематеріальних активів в бухгалтерському обліку є умови, які одночасно повинні виконуватися, а саме:

- ідентифікація (існує можливість відокремити від суб'єкта господарювання для продажу, передачі, ліцензування, здачі в оренду або обміну окремо чи разом із відповідним контрактом, активом чи зобов'язанням, або виникає в результаті договірних чи інших юридичних прав, незалежно від того, чи можуть такі права бути передані або відокремлені від суб'єкта господарювання);

- імовірність отримання вигід (майбутні економічні вигоди та/або потенціал корисності);

- достовірно визначена вартість;
- немонетарність (не відноситься до грошей та їх еквівалентів);
- відсутність матеріальної форми.

Не відносяться до витрат на придбання (створення) нематеріальних активів заплановані та здійснені видатки у звітному періоді на:

- дослідження (діяльність, яка проводиться уперше з метою отримання нових знань; пошук та застосування винаходів; пошук альтернативних матеріалів, продуктів, процесів систем і послуг тощо);

- підготовку та перепідготовку кадрів;
- створення, реорганізацію та переміщення суб'єкта або його частин.

Відображення у бухгалтерському обліку господарських операцій, пов'язаних із придбанням (створенням) нематеріальних активів, є наслідком управлінських рішень із забезпеченням бюджетного процесу і має відповідати за змістом усім попереднім заходам бюджетного процесу (планування, виконання кошторису, досягнутим результатам, підтвердженням первинними документами).

14. Переоцінка нематеріальних активів

Переоцінка нематеріальних активів проводиться лише за тими об'єктами і в разі, якщо для них існує активний ринок та є можливість посилання на ціни цього ринку при визначенні справедливої вартості активу.

Переоцінка окремого об'єкта нематеріальних активів проводиться на річну дату балансу за рішенням ректора Університету, погодженого з Міністерством освіти і науки України, за наявності таких законних підстав:

- затверджених у кошторисі бюджетних асигнувань для здійснення заходів щодо переоцінки нематеріальних активів для встановлення справедливої вартості;
- звіту про оцінку майна, виконаного суб'єктом оціночної діяльності або акти оцінки майна, виконаного органами державної влади або місцевого самоврядування;

Комісія Університету, за наявності вищезазначених підстав проводить переоцінку окремого об'єкта нематеріальних активів, а також усіх інших активів, до яких належить цей нематеріальний актив, що входить до відповідної групи (крім тих, щодо яких не існує активного ринку і вартість якого відображається за його первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації за накопичених втрат від зменшення його корисності).

15. Нарахування амортизації нематеріальних активів

Амортизація нематеріальних активів з визначеним строком корисного використання (експлуатації), крім права постійного користування земельною ділянкою, здійснюється протягом строку їх корисного використання (експлуатації), який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом та нараховується на річну дату балансу за прямолінійним методом.

16. Строк корисного використання (експлуатації) об'єкта нематеріальних активів

При визнанні об'єкта нематеріальних активів активом, (введення його в експлуатацію), застосовуються типові строки корисного використання (експлуатації), визначені в додатку 2 до Методичних рекомендацій щодо облікової політики суб'єкта державного сектора, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 року №11.

За тими об'єктами нематеріальних активів, для яких:

- не визначено типових строків корисного використання, строки встановлюються комісією Університету при введенні нематеріальних активів в експлуатацію на підставі відповідних документів та професійного судження

фахівців комісії. У разі зміни обставин (ознак) щодо невизначеності строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів Університету в кінці кожного бюджетного року оцінюється можливість його встановлення у наступному бюджетному році;

- відбулося поліпшення (удосконалення і підвищення можливостей нематеріальних активів) – Університетом переглядаються строки корисного використання (експлуатації), або індивідуальні;

- відбулося зменшення корисності об'єкта з невизначеним строком корисного використання. За відсутності таких ознак встановлюється строк корисного використання нематеріальних активів.

17. Ліквідаційна вартість об'єкта нематеріальних активів

Ліквідаційна вартість об'єкта нематеріальних активів визначається у разі, якщо залишкова вартість нематеріальних активів, що мають активний ринок дорівнює нулю та продовжують використовуватись і очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці строку корисного використання цього об'єкта. В інших випадках ліквідаційна вартість об'єктів нематеріальних активів при введенні їх в експлуатацію не встановлюється і прирівнюється нулю.

18. Бухгалтерський облік нематеріальних активів та відображення у фінансовій звітності

Для цілей бухгалтерського обліку застосовується класифікація нематеріальних активів за групами, визначеними НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи». Водночас, при відображенні господарських операцій у бухгалтерському обліку, пов'язаних із нематеріальними активами, застосовується лише два субрахунки 121 «Авторські та суміжні з ними права» та 122 «Інші нематеріальні активи», які призначено для відображення господарських операцій за 5 групами.

Для відображення всіх можливих господарських операцій та подій про наявність і рух нематеріальних активів у фінансовій та бюджетній звітності директору Інституту надається право, виходячи з вимог законодавства та професійного судження фахівців, і в межах встановлення груп (підгруп), деталізувати кожний субрахунок нематеріальних активів для отримання звітної інформації, що розкриває їх особливість.

У пояснювальній записці до фінансової та бюджетної звітності за кожною групою нематеріальних активів, наводиться інформація, що розкриває їх особливості, визначені в розділі VII НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи».

19. Одиниця обліку запасів

Одиницею обліку запасів визначається їх найменування, додатково облік запасів здійснюється за номенклатурними номерами.

У місцях зберігання запасів матеріально відповідальні особи ведуть кількісний облік руху запасів в книзі (картках) складського обліку запасів за найменуваннями, номенклатурними номерами та кількістю. Щокварталу на дату балансу бухгалтер, відповідальний за ведення обліку запасів, проводить

вибіркову звірку фактичної наявності запасів із записами у книзі (картках) та даними бухгалтерського обліку.

У відділі бухгалтерського обліку та фінансової звітності облік запасів ведеться за найменуваннями, номенклатурними номерами в розрізі матеріально відповідальних осіб в оборотних відомостях (за кожним субрахунком) в кількісному та сумарному вимірах.

Водночас, у разі централізованої закупівлі відповідних запасів Міністерством освіти і науки України, останнім встановлюється одиниця обліку з метою забезпечення єдності підходів по мережі навчальних закладів та бюджетних установ, які належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України.

20. Облік транспортно-заготівельних витрат

Транспортно-заготівельні витрати, пов'язані з придбанням, отриманням, (крім внутрішньовідомчої передачі) запасів, включаються до первісної при їх визначенні.

Транспортно-заготівельні витрати, пов'язані з внутрішньовідомчою передачею належать до фактичних витрат того періоду, в якому вони були понесені.

21. Оцінка вибуття запасів

Для оцінки запасів при їх вибутті (відпуску запасів у виробництво, з виробництва, продажу та іншому вибутті) застосовується метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; згідно з пунктом 4 розділу IV НП(с)БОДС 123.

22. Малоцінні та швидкозношувані предмети, передані в експлуатацію

Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, які передано в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку за місцем експлуатації відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання.

23. Доходи та витрати, їх визнання

Відповідно до НП(с)БОДС 124 «Доходи» та НП(с)БОДС 135 «Витрати», доходи і витрати в бухгалтерському обліку класифікуються як такі, що отримані від обмінних та необмінних операцій. Вони відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент виникнення, незалежно від дати надходження або сплати коштів. Для визначення фінансового результату звітного періоду доходи звітного періоду порівнюються з витратами, що були проведені для отримання цих доходів.

Доходами від обмінних операцій визнаються:

- бюджетні асигнування;

- доходи від надання послуг (виконання робіт): плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю;
- надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності;
- інші доходи від обмінних операцій (надходження від реалізації необоротних активів (крім нерухомого майна), оборотних активів, дооцінки активів в межах суми попередньої уцінки, від відновлення корисності активів).

Доходами від необмінних операцій визнаються:

- доходи від безоплатно отриманих товарів, робіт, послуги в натуральній формі;
- пеня;
- судовий збір;
- зобов'язання, що не підлягають погашенню.

Витратами за обмінними операціями визнаються:

- оплата праці (заробітна плата, стипендія);
- відрахування на соціальні заходи;
- матеріальні витрати (використання предметів, матеріалів, обладнання, інвентарю тощо);
- медикаменти та перев'язувальні матеріали;
- продукти харчування;
- оплата послуг (крім комунальних);
- видатки на заходи спеціального призначення;
- оплата комунальних послуг;
- відрядні;
- амортизація;
- інші витрати за обмінними операціями (витрати, пов'язані з реалізацією активів, уцінка активів, витрати від зменшення корисності активів тощо).

Витратами за необмінними операціями визнаються:

- трансферти (субсидії, гранти, соціальні виплати тощо);
- інші витрати за необмінними операціями (витрати, пов'язані з передачею активів, що передають суб'єкти державного сектору суб'єктам господарювання, фізичним особам та іншим суб'єктам державного сектору для виконання цільових заходів, списана дебіторська заборгованість тощо).

Для списання витрат майбутніх періодів звітним періодом є квартал.

Проректор
з інфраструктури та розвитку

Геннадій КОЧУБОВСЬКИЙ